

Internationale Vrouwendag: Burgemeester Michel in gesprek met beeldend kunstenaar Joke Konijn

Gepubliceerd: 05-03-2025

Joke Konijn is geboren in de Wijdewormer op een boerderij. Al vanaf haar jeugd tekent ze. Later gaat ze naar de Rietveld Academie en Rijksacademie in Amsterdam en vestigt ze zich als kunstenaar in de Schaalsmeerpolder. Momenteel is haar expositie "Gedroomde Werkelijkheid" te zien in Beverwijk en jaarlijks organiseert zij de Kunst- en Poëzieroute "Veldwerk" in de Schaalsmeerpolder. Burgemeester Michel ging met haar in gesprek over haar leven, haar werk en haar visie op Internationale Vrouwendag.

Wie is Joke Konijn?

Ik werd geboren in een groot gezin met acht kinderen. Mijn jeugd bestond uit veel buitenspelen, de boomgaard in en hutten en vloten bouwen. Mijn vader had achttien melkkoeien en niet al te veel land. Het was hard werken op de boerderij. Later kregen we een trekker met een kraantje. Hier is het loonwerkersbedrijf Konijn uit ontstaan, dat nog steeds actief is in de Wijdewormer. Mijn moeder had al snel door dat ik erg creatief was. Ik weet nog goed dat ik prachtige blauwe klei vond op het land, daar kon ik heerlijk mee kleien. Bij slecht weer tekenden we

met de hele familie aan tafel. Later mocht ik op kleiles en op ballet. Die balletlessen waren met een pianist, het was een geweldige ervaring en zo heel anders dan thuis.

Magisch

De natuur in de Wijdewormer was magisch. Vaak stonden er bij ons huis mensen met verrekijkers vanaf de Noorderweg het land over te kijken naar de iepen met uilen. Uit die iepen groeiden prachtige takkenbogen. Het was beschermend als je eronderdoor liep. Ik kan het me nog zo goed herinneren. Ik heb er later schilderijen en gedichten over gemaakt.

Dankbaar schooladvies

Vanaf de kleuterschool fietste ik met mijn broers en zussen en onze katholieke buurtkinderen dagelijks vanuit de Noorderweg naar de basisschool op het Kalf. In de hoogste klas kregen meiden zoals ik, die van een boerderij kwamen, het advies om naar de huishoudschool te gaan. Maar de hoofdjuf, mevrouw Spil, zei tegen mijn ouders dat ik naar de grafische school, de tekenschool in Amsterdam, moest gaan. Dat was ook wat ik wilde: alleen maar tekenen. De stad was niet helemaal onbekend, want ik logeerde in vakanties bij mijn nicht en neefjes op de Witte de Withstraat. Op school ontfermde een tekenleraar, Philip Peper, zich over mij. Hij gaf mij op zaterdagen extra tekenlessen en hij en zijn vrouw Emily namen mij mee naar allerlei musea. De grafische school is eigenlijk toegepaste kunst, zoals affiches maken en drukletters ontwerpen. Philip adviseerde mij om naar de kunstacademie te gaan en hielp mij in de voorbereiding op het toelatingsexamen.

Alles op alles

Na mijn schooltijd combineerde ik mijn tijd met allerlei baantjes: melkmonsters nemen, oppassen, dat soort dingen. Om maar geld te verdienen voor lessen: schilderen, boetseren, voor het eerst met olieverf aan de slag. Ik betaalde het allemaal zelf. Het was een hele intensieve periode ter voorbereiding op de selectie voor de kunstacademie. Er waren wel 1000 aanmeldingen en uiteindelijk werden er 120 studenten aangenomen, waaronder ikzelf! Het was fantastisch om met gelijkgestemden te werken en te leren. Onze creativiteit ging stromen. Ondertussen had ik ook mijn man Rick leren kennen.

Schaalsmeerpolder

Rick kwam uit de Engewormer en kende de polders goed. Als dienstweigeraar kwam hij te werken in het Wormer- en Jisperveld en later werd hij aangenomen bij Natuurmonumenten en kregen we de kans om in de Schaalsmeerpolder te gaan wonen. Wij kregen er twee kinderen, een zoon en een dochter. Onze plek in de Schaalsmeerpolder is een hele inspirerende plek. Dit oeroude Hollandse landschap ervaar ik dagelijks in alle seizoenen. Hier vind ik mijn inspiratie. In ons huis heb ik ook een fijn, ruim atelier waar ik mijn grote schilderijen kan maken. Ik maak kunst om om te kunnen gaan met de wereld.

Hoe sta je in het leven?

Ik ga altijd uit van verbinding. Het is belangrijk dat je mensen niet in een kader plaatst. Zowel vrouwen als mannen zijn allen uniek. Het is belangrijk dat een mens ontdekt wat echt bij hem of haar hoort, waar je identiteit zit, je eigenheid. Mensen zijn zo bijzonder, ze kunnen grote dingen dragen, zijn soms heel dapper, ik heb daar veel bewondering voor. Het zou zo mooi zijn als er een nationale reflectiedag uitgeroepen wordt, een dag om na te denken over hoe je in het leven staat. Welke standaardreactie je geeft. Als we dat zouden doen, zou er nog meer verbinding kunnen ontstaan. Er is zoveel haast in het leven. Als we stilstaan bij wat echt belangrijk is, vallen verschillen tussen man en vrouw weg.

Hoe kijk je aan tegen Internationale Vrouwendag?

Wij hebben al een heel proces achter de rug. Geloof speelt veel minder een rol, er is stemrecht voor vrouwen gekomen en er zijn enorme ontwikkelingen geweest in het onderwijs. Vroeger werden vrouwen bijvoorbeeld niet toegelaten op de kunstacademie. Maar we zijn er nog niet, zowel verderop in de wereld als dichterbij huis niet. Als een man zich uitspreekt, wordt dat vaak gezien als charismatisch. Zo wordt daar naar gekeken. Maar vrouwen die zich uitspreken krijgen niet die erkenning. Het valt niet mee om dit soort beelden weg te poetsen. Ik heb ook wel gemerkt dat ik als vrouw wat meer mijn best moet doen. Dus Internationale Vrouwendag blijft nodig: we moeten goed opletten op de man-vrouwverdeling. En mensen moeten nog steeds leren dat vrouwen ook hoofd van een school kunnen zijn, burgemeester of kunstenaar.

Wil je nog iets meegeven aan jonge meiden en vrouwen?

Jazeker! Onderschat je eigen kracht niet. Voel het als je in je kracht zit. Zet je kwetsbaarheid ook in als kracht. Dat doe ik ook in mijn kunst. Kunst is een middel om bij je eigen kracht te komen, in al je eigenheid.

“Gedroomde Werkelijkheid”

Nog tot 6 april 2025 te zien in de galerie van het Kennemer Theater in Beverwijk. Haar werken zijn ook opgenomen in collecties van overheden en particulieren in binnen- en buitenland.